

ITEM EPISTOLA SANCTI CLEMENTIS PAPAE DE COMMUNI VITA ET RELIQUIS, SUIS DISCIPULIS SCRIPTA HIROSOLIMISQUE DIRECTA 18r

Dilectissimis fratribus et condiscipulis Hierosolimis cum carissimo fratre Iacobo coepiscopo habitantibus Clemens episcopus. 1

5 Communis vita, fratres, omnibus est necessaria et maxime his, qui deo 2
inreprehensibiliter militare cupiunt et vitam apostolorum eorumque
discipulorum imitari volunt. Communis enim usus omnium, quae sunt in hoc
mundo, omnibus esse hominibus debuit, sed per iniquitatem alius hoc suum dixit
esse, et alius istud, et sic inter mortales facta divisio est. Denique Graecorum
10 quidam sapientissimus haec ita sciens esse ait communia debere esse amicorum 18v
omnia. In omnibus autem sunt sine dubio et coniuges. Et sicut non potest, inquit,
dividi aer neque splendor solis, ita nec reliqua, quae communiter in hoc mundo
omnibus data sunt ad habendum dividi debere, sed habenda esse communia.

Unde et dominus per prophetam loquitur dicens: Ecce quam bonum et quam 3
15 iocundum, habitare fratres in unum, et reliqua. Istius enim consuetudinis more
retento etiam apostoli eorumque discipuli, ut praedictum est, una nobiscum et
vobiscum communem vitam duxere, unde ut bene nostis, erat multitudinis eorum
cor unum et anima una, nec quisquam eorum aut nostrum de his, quae possidebat,
aliquid suum esse dicebat, sed omnia illis et nobis erant communia, nec quisquam
20 egens erat inter nos. Omnes vero, qui domos vel agros possidebant, vendebant
eos, et pretia eorum et reliquas res, quas habebant, afferebant ponentes ante pedes
apostolorum, sicut nobiscum quidam vestrum cognoverunt et viderunt, et
dividebantur singulis, prout cuique opus erat. Ananias autem vir austerus, et
Safira uxor eius, qui mentiti sunt apostolis de pretio agrorum suorum, quos
25 vendiderant, nobis praesentibus in conspectu omnium circumstantium a
conspectu apostolorum propter peccatum eorum et mendacium, quod fecerunt,
mortui delati sunt ambo. Cetera, quae de talibus cognovimus et vidimus, nec
recordatione nec demonstratione digna sunt. Quapropter haec vobis cavenda
mandamus, et doctrinis et exemplis apostolorum oboedire praecipimus, quia hi,
30 qui mandata eorum postponunt, non solum rei, sed extorres fiunt, quae non
solum vobis cavenda, sed omnibus praedicanda sunt. Relatum est etiam nobis,
quod quidam vestris in partibus commorantes adversantur sanis doctrinis, et prout
eis videtur, non secundum traditionem patris, sed iuxta suum sensum docere
videntur.

35 Multas enim quidam, ut audivimus, vestrarum partium ingenium hominum ex 4
his, quae legunt, verisimilitudines capiunt. Et ideo diligenter observandum est, ut
lex dei, cum legitur, non secundum propriam ingenii intellegentiam legatur vel
doceatur. Sunt enim multa verba in scripturis divinis, quae possunt trahi ad eum
sensem, quem sibi unusquisque sponte promisit, sed fieri non oportet. Non enim
40 sensum, quem extrinsecus ab adulteris alienum et extraneum debetis quaerere, aut
quomodo ipsum ex scripturarum auctoritate confirmetis, sed ex ipsis scripturis
sensem capere veritatis. Et ideo oportet ab eo intellegentiam discere scripturarum,
qui eam a maioribus secundum veritatem sibi traditam servat, ut et ipse possit ea,
quae recte suscepit, competenter asserere. Cum enim ex divinis scripturis
45 integram quis et firmam regulam veritatis susceperit, absurdum non erit, si
aliquid etiam ex eruditione ac liberalibus commune studiis, quae forte in pueritia

10 ait] ita 16 retento] corrected from retenta 17 ut] added 28 haec] corrected from
hae 29–31 mandamus ... cavenda] added 37 ingenii] added. 40 ab] added

attigit, ad assertionem veri dogmatis conferat, ita tamen, ut, ubi vera didicit, falsa et simulata declinet. Incertum est enim etiam iuvenibus vitae tempus, senibus autem iam nec incertum est. Non enim dubitatur, quod quantumcumque est, quod putatur superesse, breve sit. Et ideo tam iuvenes quam senes oportet de conversione et poenitentia valde esse sollicitos et satis agere, ut de reliquo ornent animam suam ornamentis dignissimis, id est dogmatibus veritatis, decore pudicitiae, splendore iustitiae, candore pietatis aliisque omnibus, quibus comptam decet esse rationabilem mentem. 50

5 Unde consilium dantes vestram prudentiam hortamur, ut ab apostolicis regulis non recedatis, sed communem vitam ducentes et scripturas sacras recte intellegentes, quae domino vovistis, adimplere satagatis et oratione assidua, cum dei gratiam obtinere merueritis, tunc sine suspicione mali interitus vota possint celebrari festiva. Deus autem pacis sit cum omnibus vobis. Amen. 55